

ÄRENDENUMMER NV-01319-21

Naturvårdsverket
10648 Stockholm
Sverige

Samråd Hesselö vindkraftspark

Sammanfattning av SLU Artdatabankens synpunkter

- Havsområdet i Kattegatt hyser en unik och känslig miljö med hög biologisk mångfald och utsjöbankarna utgör de enda platserna med nutida fynd av flertalet av de i Sverige hotade och rödlistade marina evertebraterna.
- Den planerade verksamheten kan få en betydande och irreversibel negativ effekt på den biologiska mångfalden, bland annat då grumling kan utgöra en kraftig påverkan på flertalet hotade arter och livsmiljöer i området.
- Miljökonsekvensbeskrivningen bör inkludera en noggrann kartläggning av områdets och närområdets habitat, naturtyper och förekommande arter. Särskild vikt bör läggas på sällsynta, rödlistade och hotade arter enligt Sveriges, EU:s, Helcoms och Ospars rödlistor.
- Miljökonsekvensbeskrivningen bör innefatta en analys över hur grumling, även som kumulativ effekt, kan påverka både arter och naturtyper inom det projekterade området, samt i angränsande Natura 2000-områden i svenska vatten.
- Miljökonsekvensbeskrivningen bör innehålla modeller och noggranna analyser av hur stora arealer och vilka områden som kan påverkas av sedimentspridning under projektets samtliga faser.
- Miljökonsekvensbeskrivningen bör utreda hur störning i form av ljud och buller kan påverka tumlare i området och om störning kan undvikas under den känsliga kalvningsperioden.

Lokalisering

Området som berörs av förslaget om Hesselö vindkraftspark ligger nära Sveriges Natura 2000-område *Nordvästra Skånes havsområde* som är utpekad för både habitatdirektivet (SCI) och fågeldirektivet (SPA). Detta område hyser en rik bottenfauna och utgör ett viktigt lekområde för torsk. Det är ett viktigt område för sjöfågel och har en hög förekomst av tumlare med. I närheten ligger även Natura

2000-områdena *Stora Middelgrund och Röde bank*, samt *Lilla Middelgrund* och *Morups bank*.

Dessa Natura 2000-områden hyser en för svenska vatten unik och känslig biologisk mångfald. De består till stora delar av art- och habitatdirektivets naturtyper sandbankar (1110) och rev (1170) vilka bland annat utgör viktiga områden för fisk. För flertalet av de hotade och rödlistade marina evertebraterna (Rödlista 2020, SLU Artdatabanken, HELCOM Red List of Baltic Sea species in danger of becoming extinct, 2013) utgör någon eller några av dessa utsjöbankar också de enda platser där nutida observationer av arterna gjorts, trots återbesök på andra platser där de tidigare har observerats. De rödlistade arterna hotas framförallt av grumling och sedimentation.

En unik livsmiljö med starkt begränsad förekomst som också påträffas i området är art- och habitatdirektivets bubbelrev och undervattenskratrar (1180), där utläckande gas bildar kalkstrukturer liknande de hos tropikernas korallrev. Dessa strukturer erbjuder livsmiljöer för en rik mångfald av marina arter och hyser många sällsynta och hotade arter

Flera av de biotoper som listas i Helcoms rödlista för biotoper eller Osparns lista över hotade eller nära hotade habitat och biotoper förekommer i området, vilka omfattas av internationella rekommendationer. Exempel är maerlbottnar, som finns inom området och som utgör en ovanlig livsmiljö med höga naturvärden, samt ”sea pen and borrowing meiofauna”.

Miljöeffekter

Den projekterade verksamhetens hot mot Kattegatts biologiska mångfald och bevarandevärden är, förutom en direkt fysisk påverkan, främst grumling och eutrofiering (även kumulativa effekter). Verksamhet i områden som domineras av ett bottensediment i form av fin lera kan utgöra en hög risk för omfattande grumling, minskat siktdjup och sedimentation över stora arealer. Särskilt i samband med uppförandet av vindkraftsparken. Även om grumlingen är begränsad i tid riskerar även en tillfällig påverkan att ge irreversibla konsekvenser om vissa av de hotade arterna eller strukturerna uttraderas.

Även buller och ljud vid uppförandet och eventuellt vid drift och avslutande av vindkraftsparken kan få negativa konsekvenser för tumlare i området, framförallt under den känsliga kalvningstiden.

Innehåll och utformning av kommande miljökonsekvensbeskrivningar

Det aktuella området för Hesselö vindkraftspark ligger nära flera viktiga Svenska skyddade områden med höga naturvärden. SLU Artdatabanken anser därför att det är av yttersta vikt att analysera möjliga effekter och risker med genomförandet för att med säkerhet tillgodose att den biologiska mångfalden och i synnerhet de rödlistade arterna och biotoperna i Kattegatt inte påverkas negativt.

Miljökonsekvensbeskrivningen bör utreda hur grumlingen kan påverka inte bara identifierade arter och naturtyper inom det projekterade området utan även inom angränsande Natura 2000-områden i svenska vatten. Eftersom grumling är ett av de största hoten för flertalet av de rödlistade arterna som finns i området behöver noggranna analyser av sedimentspridning genomföras. Analyserna bör inkludera hur stora arealer och vilka områden som kan påverkas av sedimentspridning under projektets samtliga faser. Detaljerade undersökningar avseende havsströmmar och hur sediment sprids i området behöver upprättas.

Det är även viktigt att i miljökonsekvensbeskrivningen inkludera en grundlig kartering av höga naturvärden i det avsedda vindparksområdet. Det är även viktigt att närliggande områden som kan påverkas, karteras och undersöks. I angränsande svenskt vatten finns flertalet rödlistade arter och känsliga och unika habitat. Karteringen bör innefatta hotade och rödlistade marina evertebrater, samt viktiga livsmiljöer i området, framförallt naturtyper utpekade i art- och habitatdirektivet och hotade eller nära hotade habitat listade av Ospar och Helcom.

Eftersom tumlare är vanligt förekommande i området är det viktigt att utreda påverkan på dessa djur särskilt under uppförandet av vindkraftsparken, främst avseende ljudnivåer och om det går att undvika störning under den känsligaste kalvningsperioden. Det är bra att konsekvenserna för fåglar lyfts fram. Önskvärt är att hänsyn kan tas till listan över utpekade arter i det närliggande fågelskyddsområdet i svenskt vatten. Utöver listan över utpekade fågelarter bör man ha i åtanke att arter som t ex havsörn troligtvis kommer att bli vanligare framöver.

Beslut om detta yttrande har fattats av programchef Lena Tranvik efter föredragning av miljöanalysspecialist Christina Halling och miljöanalytiker Anna Westling, miljöanalysspecialist Henrik Thurfjell, samt miljöanalytiker Kerstin Mo. Innehållet har huvudsakligen utarbetats av Christina Halling och Anna Westling.

Lena Tranvik

Christina Halling, Anna Westling